

1. เรื่อง การสนับสนุนผู้แทนกรมอนามัยในการปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลก สมัยที่ 154 (The 154th Session of the WHO Executive Board: EB154)

2. ชื่อ-นามสกุล นางสาวกรกมล ปรปักษ์ขาม ตำแหน่ง นักวิเทศสัมพันธ์ (พนักงานราชการ)

3. ชื่อหน่วยงาน กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

4. หลักการและเหตุผล

การประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลก สมัยที่ 154 (The 154th Session of the WHO Executive Board: EB154) นั้นเป็นการประชุมประจำปีของคณะผู้บริหารขององค์การอนามัยโลก โดยมีผู้แทนจากประเทศสมาชิก รวมถึงผู้แทนจากหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐ เข้าร่วมการประชุม ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยมีคณะผู้แทนจากประเทศไทยเป็นผู้แสดงท่าทีต่อแต่ละวาระที่เกี่ยวข้อง และกรมอนามัยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบ จำนวน 4 วาระ ดังนี้

- Acceleration towards the Sustainable Development Goal targets for maternal health and child mortality: แนะนำให้เพิ่มประเด็นความไม่เท่าเทียมด้านสุขภาพระหว่างประเทศรายได้สูงกับประเทศรายได้ต่ำ การขับเคลื่อนหลักประกันสุขภาพซึ่งส่งผลกับการแก้ปัญหา MCH

- Maternal, infant and young child nutrition: เน้นแนวทางเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายด้านโภชนาการตาม implementation plan on maternal, infant and young child nutrition และ SDG

- Well-being and health promotion: เรียกร้องให้ WHO จัดทำแผนปฏิบัติการและกรอบการติดตามการดำเนินงานตาม Global framework on well-being

- Climate change, pollution and health: สนับสนุนระบบและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เป็น Climate resilient & sustainable technologies และขอให้ WHO จัดทำแนวทางสนับสนุนเพื่อลดผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขกรณีเกิดเหตุภัยพิบัติรุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โดยวาระที่เกี่ยวข้องกับสำนักส่งเสริมสุขภาพ ร่วมกับกองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ ได้แก่ Well-being and health promotion: เรียกร้องให้ WHO จัดทำแผนปฏิบัติการและกรอบการติดตามการดำเนินงานตาม Global framework on well-being จากการประชุมสมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ 75 ซึ่งมีมติการประชุม WHA75.19 ในเรื่องความเป็นอยู่ที่ดีและการส่งเสริมสุขภาพ และขอให้ Director-General พัฒนา Global Framework ในด้านความเป็นอยู่ที่ดี รวมถึงแผนการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานที่รวมการกำหนดและสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกสามารถดำเนินการขับเคลื่อนงานด้วยนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยผนวกความเป็นอยู่ที่ดีด้านสาธารณสุขลงในกรอบการดำเนินงานและใช้การส่งเสริมสุขภาพเป็นเครื่องมือ ทั้งยังต้องมี political commitment การลงทุนในมาตรการที่เหมาะสม เพื่อที่จะส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีได้อย่างยั่งยืน ความท้าทายที่สำคัญต่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้น ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลถึงสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี/คุณภาพชีวิตและมีความเชื่อมโยงกัน ดังนี้ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายทรัพยากร การมีระบบป้องกันด้านสุขภาพและสังคมและบริการสุขภาพที่ยังไม่แข็งแรงเพียงพอ กระบวนการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัล และการขยายตัวของเขตเมืองที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญ และการเติบโตของประชากร ซึ่งส่งผลให้เกิดภัยคุกคามด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี

4.1 สรุปประเด็นและบทบาทและทำที่ของประเทศอื่น ๆ

- กาดาร์ เสนอ draft resolution เรื่อง Strengthening health and well-being through sport events ซึ่งมี co-sponsor ดังนี้ เบลารุส จีน อียิปต์ สหภาพยุโรป อิรัก ญี่ปุ่น มาเลเซีย เม็กซิโก โมร็อกโก โอมาน ซาอุดีอาระเบีย เซอร์เบีย ศรีลังกา ตุรกี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เยเมน รวมถึงประเทศไทย โดยเสนอว่าการบูรณาการด้านสุขภาพเข้ากับกีฬาเพื่อให้ Sports Events เป็นเวทีในการส่งเสริมและสร้างความตระหนักรู้ด้านสุขภาพ แทนที่จะเป็นไปเพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว

- มีประเทศสมาชิก 19 ประเทศที่แสดงท่าทีต่อวาระนี้ โดยได้มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ดังนี้

1) ประเทศสมาชิกแสดงการต้อนรับ resolution ขอบคณกาดาร์และ co-sponsor ที่เสนอ resolution นี้ และสนับสนุน resolution รวมถึง global framework

2) การส่งเสริมกีฬาและกิจกรรมทางกายจะช่วยส่งเสริมทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต รวมถึงความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-communicable disease: NCDs) เป็นเครื่องมือในการมุ่งสู่การเป็นสังคมสุขภาพดีและลด NCDs ทั้งยังให้ความสำคัญต่อผลกระทบเชิงบวกของกีฬาที่มีต่อสุขภาพ และเสนอให้จัดหาอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพใน Sport Events

3) การส่งเสริมสุขภาพสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีที่ยั่งยืนนั้นไม่สามารถขับเคลื่อนได้ด้วยเพียงภาคส่วนด้านสุขภาพเพียงภาคส่วนเดียว หัวใจสำคัญคือความร่วมมือ การเชื่อมโยงกัน และการขับเคลื่อนจากทุกภาคส่วนที่นอกเหนือจากภาคส่วนด้านสุขภาพ ทั้งชุมชน ภาครัฐ (การบูรณาการระหว่างกระทรวง) ภาคเอกชน และภาคสังคม non-state actor รวมถึงการบูรณาการในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในการกำหนดนโยบายด้านสาธารณสุขที่จะช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางกายมากขึ้นและครอบคลุมคนทุกกลุ่มรวมถึงกลุ่มเปราะบาง รวมถึงสนับสนุนให้ประชากรมีการเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เสริมพลังให้กับชุมชนให้สามารถตัดสินใจด้านสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มการพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรด้านสุขภาพท้องถิ่น

4) ขอให้ WHO สนับสนุนด้าน technical ให้กับผู้กำหนดนโยบายในระดับชาติโดยเชื่อมโยงกับ SDGs และปัจจัยสังคมกำหนดสุขภาพ และการกำหนด global framework เชิงยุทธศาสตร์ รวมถึงแผนปฏิบัติการและการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มการกระจายทรัพยากรด้านการส่งเสริมสุขภาพที่เพียงพอไปทั่วโลก รวมถึงการแบ่งปัน Best Practice การส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีในระดับชุมชนจากประเทศสมาชิกต่าง ๆ เช่น บาร์เบโดสที่มีตัวอย่างความร่วมมือจากหลายภาคส่วนผ่านกลไก NCDs Commission และ National Task Force on Wellness เป็นต้น และขอให้ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายและแผน โดยกำหนด global framework ให้เข้ากับบริบทของประเทศสมาชิก

5) นอกจากวิกฤตการณ์โลกและพื้นที่ที่มีความขัดแย้งที่ส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพแล้ว ยังมีความเชื่อมโยงของความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร

4.2 ข้อเสนอแนะจากผู้แทนองค์การอนามัยโลก (World Health Organization)

(Dr. Ailan Li, Assistant Director-General, Universal Health Coverage, Healthier Populations)

- สถานการณ์การระบาดของ COVID-19 เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีเพื่อให้ประชากรและสังคมมีสุขภาพที่ดีขึ้น

- การส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีจะต้องมีนวัตกรรมในการประเมินสุขภาพและการพัฒนา

- ความพยายามในการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีผ่านกีฬาคือตัวอย่างที่ดีของความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วน

- กีฬาเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังซึ่งสามารถเข้าถึงคนมากมายได้โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่และช่วยให้ประเทศสมาชิกที่กำลังเผชิญความท้าทายด้านการมีกิจกรรมทางกายระดับต่ำได้

- เสริมพลังให้กับบุคคลและชุมชน

- การตระหนักถึงต้นเหตุของปัญหาสุขภาพ เช่น ความยากจน เป็นต้น

4.3 บทบาทและท่าทีของประเทศไทย

- ประเทศไทยไม่ได้แสดงท่าทีต่อวาระนี้ในการประชุม EB154

- ประเทศไทยร่วมเป็น co-sponsor ใน draft decision on “Strengthening health and well-being through sport events”

4.4 สรุปผลลัพธ์ของวาระ

ที่ประชุมรับทราบรายงาน EB154/21 เรื่อง Well-being and Health Promotion และรับรอง decision on “Strengthening health and well-being through sport events” เพื่อเสนอในที่ประชุม WHA77 ต่อไป

5. วัตถุประสงค์

5.1 เพื่อสนับสนุนคณะผู้แทนไทยในการประชุม WHO EB154 ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยการประสานกับหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบประเด็น นักวิชาการ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวาระที่กรมอนามัยรับผิดชอบ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้แทนไทยสามารถตอบสนองต่อระเบียบวาระที่เกี่ยวข้องกับกรมอนามัยได้

5.2 เพื่อสรุปประเด็นจากระเบียบวาระที่ 21 Well-being and Health Promotion ซึ่งกรมอนามัยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบระเบียบวาระดังกล่าว

6. วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการ

6.1 กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ขอความอนุเคราะห์ผู้แทนเข้าร่วมทีมวิชาการสำหรับการประชุมการประชุม WHO EB154 เพื่อสนับสนุนคณะผู้แทนไทยในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมประชุม WHO EB154 ผ่านศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมอนามัย

6.2 สำนักส่งเสริมสุขภาพ มอบหมายให้ดร. วิมล บ้านพวน นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านสาธารณสุข) และรองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ และนางสาวกรกมล ปรปักษ์ขาม นักวิเทศสัมพันธ์ ร่วมเป็นคณะทำงานทีมวิชาการสำหรับการประชุม WHO EB154

6.3 ผู้แทนสำนักส่งเสริมสุขภาพเข้าร่วมการประชุมเตรียมการสำหรับการประชุม WHO EB154 ณ ห้องประชุมกองการต่างประเทศ อาคาร 2 ชั้น 3 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

6.4 ผู้แทนสำนักส่งเสริมสุขภาพเข้าประชุมผ่านระบบประชุมทางไกล (Video Conference) ทางเว็บไซต์ WHO (เข้าถึงโดย <https://www.who.int/about/accountability/governance/executive-board/executive-board-154th-session>)

6.5 ผู้แทนสำนักส่งเสริมสุขภาพจัดทำรายงานสรุปประเด็นสำคัญจากการประชุม และจัดทำรายงานสรุปประเด็นสำคัญจากการประชุม พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวไปยังผู้รับผิดชอบวาระ ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ และกองการต่างประเทศ เพื่อดำเนินการต่อไป

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการสนับสนุนคณะผู้แทนไทยในการประชุม WHO EB154 ระหว่างวันที่ 22 – 24 มกราคม 2567 ที่ผ่านมา นั้น สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

7.1 การปฏิบัติงานสนับสนุนคณะผู้แทนไทยในการประชุม WHO EB154

การปฏิบัติงานสนับสนุนคณะผู้แทนไทยในการประชุม WHO EB154 โดยการเข้าร่วมทีมวิชาการ ส่งผลให้บุคลากรได้ทราบถึงขั้นตอนการพิจารณาแต่ละระเบียบวาระที่มีรายละเอียดในการพิจารณาตั้งแต่การเลือกใช้คำทั่วไปและคำทางเทคนิคเพื่อแสดงท่าทีของแต่ละประเทศสมาชิก ความละเอียดอ่อนของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเจรจา ระเบียบการนำวาระเข้าประชุม พิธีการ (protocol) ในการดูแลความปลอดภัยของที่ประชุม การสอดแทรกกิจกรรมทางกายระหว่างช่วงพักการประชุมเพื่อเพิ่มการยืดเหยียด ลดพฤติกรรมเนือยนิ่งจากการประชุมเป็นเวลานานต่อเนื่องกัน เป็นต้น

7.2 งาน/ขั้นตอนที่ทำได้ดี

การประสานงานระหว่างบุคลากรสำนักส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมอนามัย และกองการต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในระเบียบวาระที่ได้รับมอบหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคณะผู้แทนประเทศไทยได้อย่างราบรื่น

7.3 ข้อจำกัด

การอำนวยความสะดวกมีความติดขัดเนื่องจากความแตกต่างของเวลาระหว่างโซนประเทศไทย สวิสเซอร์แลนด์และประเทศไทย ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานนอกเหนือเวลาราชการและในวันหยุด

7.4 ประเด็นที่ได้เรียนรู้

- 1) การวางแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมและรัดกุมจะช่วยให้การดำเนินงานอำนวยความสะดวกแก่คณะผู้แทนไทยเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 2) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) และการมีชุดความคิดที่เปิดรับต่อการพัฒนา (Growth Mindset) ของบุคลากรทุกระดับในทีมมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยความรวดเร็ว มีความหลากหลายด้านภาษา มีความซับซ้อนด้านเวลาที่จำกัด รวมถึงกำหนดการ และข้อปฏิบัติทางพิธีการ

8. ช่องทางการเผยแพร่

เว็บไซต์สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย เข้าถึงผ่านลิงค์ <https://hp.anamai.moph.go.th/th/km-research-person/204954> หรือ QR Code ด้านล่างนี้

การเผยแพร่ DM/KM นางสาวกรกมล ประปักษ์ขาม
สำนักส่งเสริมสุขภาพ

ข้อมูล ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2567